

DIRVA

Nr. 6

Sausis-January 16, 1963

Cleveland, Ohio

NATO APSIGNKLAVIMO PASISKIRSTYMAS

AMERIKIECIU PLANAS SAU PALIKTI ATOMINIO APSIGNKLAVIMO MONOPOLĮ. IŠPAREIGOJANT KITAS NATO VALSTYBĖS SU-STIPBINTI SAVO KONVENTIONALINES KARO PAJĘGAS, EUROPOJE SUSILAUKE OPOZICIJOS. — DIDZIAUSIAS JO PRIESES DE GAULLE ARTIMIAUSIU LAIDU BANDYS GAUTI KANCLERIO ADENAUERIO PAGALBOS, NORS DAUGELIS VOKIECIŲ AMERIKIECIŲ PLANUI PRITARIA.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Naujas amerikiecių kari-nis planas, pagal kurį jie patys sau pasilaiko atominius ginklus, o europiečiai turėtū sustiprinti savo taip vadinamus "konventionalinius" a ps išginklavimus. Europoje buvo sutiktas su tam tikru nepasitikėjimu. Visu pirmu britams ir prancuzams sun-ku priprasti prie mities, kad jis atsižduro antraeilio valstybių tarpe. Britų mi-nisterių pirmmininkas Harold Macmillan nesemai turėjo priminti savo tautiečiams, kad D. Britanija praktiškai tik labai trumpą laiką turėjo svarbiausiai balsą pasau-lyje, šiaip jau jai lemta pa-sitenkinti antraeiliesi rō-lėmis. Zinoma, "le grand Charles" (Charles de Gaulle) su tuo sutiki senorį Jo idealas yra Prancūziją pa-daryti lygiai taip pat svaria-kaipt JAV ir D. Britanija. Jei viškas vyktu pagal jo norus, Prancūzija kartu su JAV bei D. Britaniju ture-tu sudaryti lygiatesi Triumvirato valdyti visas NATO karo jėgas.

Prezidentas J. F. Kennedy, norėdamas pasaldinti amerikiecių planą, pasiūlė britams ir prancuzams savo Polaris raketas, tačiau kol kas britai, kurie turetu-joms savo gamybos atominius užtaisus, dar neturi-joms paleisti reikalungų po-vandeninių laivų, prancuzai neturi nei laivų, nei ato-miniu užtaisus (ju gamybos atominius bombos vis duri per didelę, kad tilpštų į Polariš). Tokiu būdu tas Ken-needy pasiūlymas tik teoriskai pastato D. Britanija ir Prancūzija į lygu ranga, ju labiau, kad paleisti ta-cketas į eventualias prie-šo teritoriją vis tiek reikės JAV prezidento sutikimo. Už tai per Nauju Metu pri-eimama spaudai Paryžiaus Elysee Palace, žurnalistams pasiteiravus de Gaulle nu-monės apie Kennedy pasiūlymą, "le grand Charles" atsakė taip nešiekiai, kad vienas iš laukrastininkų ra-do reikalavo priminti, kad Kennedy vis dėlto pasiūlė Polaris raketas Prancūzijai. De Gaulle atsakė į tai tokiu klausimui: "Jūs esate dėl to tikras?"

Bet nepaisant visos didybės manijos ir de Gaulle supranta, kad vienos Prancūzijos bėsas negali daug sverti. Už tai jis bandys gauti paramos iš Vokietijos kanclerio Adenauerio, kurio vizito Parizyje laukin-mo mėnesio pabaigoje. Ta-čiau 86 metų Adenauerio kanclerystės dienos yra suskaitytos. Jis jau fiziskai nepajęja atlėkti visu kanclerio postu pareigų. Alrodo, kad si rudenį jių turės už-leisti savo vieta Ludwigui Erhardui, o tas pritaria už-sienio reikalų ministerio Gerhard Schroederio už-sienio politikos pažiūrom, ku-

gesniu derybu Zueriche bu-vo sutarta duoti salai ne-priklausomybę ir net sudar-yti kariuomenę iš 2,000 vyrų: 1,200 graikų ir 800 turkų. Reikia pastebėti, kad praktiškai ta kariuomenė nebuvę reikalangiai; nes sala NATO karo plano remuo-se saugo 10,000 britu, o be to dar 950 Graikijos ir 650 Turkijos kariu. Už tai patys kipriečiai, britai, graikai ir turkai jau kuris laukantis ieško formules, kaip to kariuomenės atskiratyt. Jų surado, tačiau ne diplo-matai ir valstybės vyrai, bet 20 metų Graikijos prin-cesė Irena. Neseniai jai lan-kantius salos sostinėje Niko-sijoje, ją sutikiu buvo iš-statytu Kipro kariuomenės garbės kuopą, kuriai vadovo-vavo turkas. Turkas patrio-tiniai sumetimais i pirmą eilę pastatė daugiau savo tautiečių, negu graikų. Tuo pasipryktinę graikai iš garbės kuopos pabėgo ir prin-cesės lėktuvui nusileidus, ją surinko pilnoje to žodžio prasmėje skyleta garbės kuopą. Bet taitybių kon-fliktui tuo nepasibaigė. Tur-ky tautybės kareiviai sta-ga pradėjo nesuprasti kom-andu, kurias davė graikų tautybės karininkai. Žodžiu prisidėjo tokia chaosas, kad Kipro vyriausybė su savo šefu arkivyskupu Makarios priešakyti nutarė atsakys-ti liuksuso turėti savo valstybinę kariuomenę, o tik tvarkai palaikeyti policiją ir žandarmeriją.

LNT LĒŠŲ NAUDÖIMO POLITIKA
LNT valdybos posėdje buvo

Lietuvos Nepriklausomybės Talkos valdyba: B. Bieliukas, K. Siliunas, V. Rastenis ir B. Nemickas, posėdžiauva sausio 9 d.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS TALKOS TARYBOS SUVAŽIAVIMAS ĮVYKS VASARIO 23

Lietuvos Nepriklausomybės Talkos valdyba sausio 9 d. posė-dyje (B. Bieliukas, K. Siliunas, V. Rastenis, B. Nemickas), rem-damasi iš vietinių komitetų ga-tomumų neprisidėjus prie posėdžiai, remdamasis nuomonėmis, neturė LNT Tarybos su-važiavimą šiauli New Yorke, vasario 23 dieną, 10 val. (Vieta tiksliau bus nustatyta už kelius dienų). Suvažiavime dalyvau-sys po šešis arstovas nu LNT dalyvaujančiam sambūriui. Informacijos ir nuomonų pasikeitme-sumetimais, valdyba iškalmiai-kiuviendys pagal išsames dalyvaujančių ir kitus vietinių LNT komitetų rengimais ir apskritai: LNT bendradarbių parūpinti ir pa-rengtai Laisvės Kovos Dainų kyg-iaišleisti. Leidinys nepara-ginėnamas, o skirstomas kaip "pa-vitavimas - dovana" tiems, kurie auksa fondū bent 10 ar daugiau dolerių. Taip telkiomas lėšos naujam leidiniui, kuris del savo pobūdžio išg-inegales būti komerciniu apsimoka-kiu leidinys, bet ne pri-eimamu. Lietuvos nepriklausomybės idėjai palaikeyti bei skleisti. Per 1962-us metus LNT prispindė dvigubai tiek, koks investavo į tą pirmajį leidinį ir jau sudarė apie du trečiausius sumus, kuri nu-matomai būsiant reikalangiai tolkiama-testi tu pačiu būdu ir likumas, kad nereiks laukti nei šiu metų pabaigo ligi LKD laida bus vi-sa paskleista ir bus sutekliai reikiamas pagrindas stoti ant sekandinių užsimojimų pakopos.

KOKS TAS LEIDINYS?

IS LNT pirmynės turimos informacijos apie kaičių, kad dau-gelis LNT veiklos rėmėjų netik-sių valdžią LNT valdybos su-manymoje naujo leidinio pobūdį. Kalbama apie leidinį ir angly kal-ba "apie Lietuvos okupaciją ir partizanines kovas". IS tikriju-ry ne visai taip. Apie Lietuvos okupaciją ir ypač apie parti-zanines kovas sieki tik literatūros ir anglų ir net kitomis kalbomis jaun yra, tad tą patį kartot LNT valdyba nemato reikalo, ypač, kad ir medžiagos, kuria būtų dar galima tikrai vertingai esamąją medžiagą papildyti, ne kažinkiek tie.

• Gen. Norstad pries 6 metus nuykys į Europą vadovaujanti NATO karinėms pajėgoms, jis buvo klausiu-nėjamas — ne kuriai me-tauis, bet kurį mėnesį prasi-dės karas. 1963 m. tokiu klausimu nebebuvo.

AMERIKA NEBEPLAUKIOJA VĖJUI PUČIANT Į PALAIADAS BURES...

• Prezidentas Kennedy, savo kalboje bendrajai Se-nato ir Kongreso sesijai pra-brėže reikalungumą suma-zinti mokesčius ir pakelti karo šuko apyvarą. Šioje kalboje Prezidentas nesilie-dė į detalius, bet trumpai peržvelges iki šiol atsiskaiti laimėjimus vidaus ir užsienio politikoje, tiksliai užtikrinant vieną iš pagrindinių sekanių sesijai uždau-vinių — sumažinti mokes-čius, kad ir didesnio biudžeto deficitu saskaiton.

Kalbédamas apie Rytu ir Vakarų savykius, Prezidentas, konstantaves, kad joks laisvas ir pažangus

kairstas nėra atsivėrės sie-na nuo pasaulyo, akcentavo didesnį JAV vaidmenį krovę už tautų laisvą apsi-sprendimą.

Kubas įvykiai parodė, kad užsienio politikos van-denye JAV nebeplaukioju-vejti pučiant į palaidas bu-kes. Vairas esas paimtas į rankas ir bauskis laikomas tvirtai.

• Gen. Norstad pries 6 metus nuykys į Europą vadovaujanti NATO karinėms pajėgoms, jis buvo klausiu-nėjamas — ne kuriai me-tauis, bet kurį mėnesį prasi-dės karas. 1963 m. tokiu klausimu nebebuvo.

LNT valdybos sumanymas yra parengtas ir išleisti angly kalba pagrindinės informacijos apie Lietuvą ir visas jos problemas leidini, apie kurį visi mūsų veiklos centrai yra kalbę į pasikir-jau maždaug apie 10 metų, bet kurio rengimas ir leidimas vis paskelbtas "aukš-tostios globalinės" politikos sam-protiviuiose ir tuo svarsty-muoje kaičiai dar nepavyko ne tik sutarti, bet nei išsiaiškinti, koks konkretai turi būti tokio leidinio turinys, kis ir kaip jis rengia.

LNT valdybos manydama, kad tai yra daugiau "habiterinis", o ne posėdžiuose dirbtinės darbys, ryšys bandys į jį padaryti "ha-biterinu" būdu, vadovaujantis savu nusismėnu, arčiau, be de-rybų ir pastarinių kelių paslektinių aprebo. Ne dėl to, kad nė-kiųtų ryšių aprebo tam tikra nau-dą, o tik dėl to, kad per eilę me-tauis ryšių aprebo, jog jis aprebo gat-uma laukti ir nesusilikti tiki-

amžiaus galo. Be pretencijos į ši didį pasitikėjimą, kad tik čia tas uždavinyi gali būti artiklis geriau, negu kieno kita, LNT valdy-ba ryžosi bandyti į atlikti todėl, kad visos kitos perspekty-vos tam artuoti reberia paskendū-sios neaiškiomus LNT valdybą nedrįstai tilikti, kad jai pavys atlikti tą užsimojimą visiškai tobulai, tačiau iki, kad bus īma-noma padaryti tai būtai paten-o-namai, ir tikrai geriau negu nie-ko.

(Nukeita į 2 ps.)

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

• I Om-hos World-Herald laikraščio redakcijos ran-kas pateko slaptas sovietu dokumentas, detaliai per-žvelgias JAV gynybos sis-te-ma ir svaręs ginklu-kiekius. Sovietu paruoštas raportas esas labai tikslus ir daugelis davinio negale-jė būti surinkti be šnipų pa-galbos.

• Brazilijos prezidento Goulart plebisčitas, kad su-stiprinus prezidentūros ga-ti, prasibigėjo ja laimėjimui sekandinius užsimojimus.

• Haiti prezidentas Du-valier kai kart daugiau slenkia į komunistiniu patru-je rankas. Haiti likimas gali išsi-spresti gegužės mėnesį, kada baigiasi Duvalier terminas.

• JTO operacijos Konge per 30 mén. kainavo 400 mil. dolerių, kuriu 213 mil. padengė JAV.

• Prezidentas de Gaulle vie-priekyje neprimas Nassau susitarimo "dovanos" — Polaris raketų, nes Prancūzija neturi povandeninių laivų, is kurų jas galeti saudytis.

De Gaulle yra aiškiai nu-sistestės turėti ne tik nu-o-savus atominius ginklus, bet ir pinauti balsą tuo ginklu naudojant klaus-mais.

• JAV ir Prancūzijos nu-o-monijų skirtumai kas kart labiau baigia išryškti iš kai kur jie laikomi pavojin-gesintas už Chručiovo ir Manuomonijų skirtumus.

• Aeronautikos ir Erdvū Administracija atsauke sa-vo planus 1964 m. pasiū-lyketai į Venerą. Atsauki-mas siejamas su pirmosios raketos pasiekimui į gau-tais rezultatais. Vietoje to, planuojamasis sūvis į Marsą.

• JAV skiria 1 mil. do-leriu propagandai Europoje, kad patraukti turistus ke-liauti į Ameriką "preinamo-mis kainomis".

-- Bandysim dabar (degri kitą Soną)...

